

Виходить у Львові
щодня (крім неділі і
гр. кат. свят) з 5-їй
години по полудні.

РЕДАКЦІЯ і
Адміністрація: уліця
Чарнецького ч. 10

ПИСЬМА приймають ся
лишь франковані.

РУКОПИСИ
визначають ся лише на
окреме надані і за зго-
домкою оплати поштової.

РЕКЛАМАЦІЇ
незапечатані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Передплата у Львові
в агенції дневників па-
саж Гавсманя - ч. 9 і
з ц. к. Староствах на
провінції:
на цілий рік К 4.80
на пів року „ 2.40
на чверть року „ 1.20
місячно . . . „ —.40
Поодинокое число 2 с
з поштовою пере-
силкою:
на цілий рік К 10.80
на пів року „ 5.40
на чверть року „ 2.70
місячно . . . „ —.90
Поодинокое число 6 с.

Додаток до „Газети Львівської“.

Вісти політичні.

До ситуації. — З чеських таборів. — З ради державної. — Грецько-турецькі відносини. — З Іспанії.

„Kongresp. Centrum“ на основі інформацій з чеських кіл представляє досить некористно вигляди уздоровлення парламенту. Славянська Унія не покінчила дискусії над справою внесення нагальних, порішати її мабуть ніякі. Досі відношене голосів в Унії за і против відкликання внесення єсть 8 против 8. Нема також згоди що до форми реконструкції кабінету. Часть послів з Крамаржем і Странским хотіла би тимчасового кабінету урядничого.

З поміж чеських партій особливо виступають против обструкції аграрці. Предсідатель чеського аграрного клубу, пос. Удржалъ, заявив навіть в своїм органі „Venkov“, що его клуб виступить в парламенті з предложением, яке рішучо виключить можливість ведення обструкції в парламенті. Внесене то є спрямоване з против Німців і они певно не допустять до ухвалення его, щоби не дати собі вирвати на будуче з рук догідного оружия.

Коли мова про клуб чеських аграрців, то

треба згадати, що его внутрішні відносини не звичайно напружені, та що він мабуть розіб'ється на дві фракції. Причиною того є незвичайна ворожнеча між віцепрезидентом палати і аграрного клубу пос. Завворкою та аграрним послом Бергманом. Ворожнеча ся датує ся ще з часу посиданку Бергмана з Штернбергом. Пос. Бергман видавав себе за резервового офіцера, хоч офіцером ніколи не був. Внаслідок того на внесення Завворки Бергмана з клубу виключено. Всякі заходи приятелів Бергмана, щоби прийняти его назад до клубу, остали без успіху; що більше пос. Завворка загрозив, що на случай прийняття Бергмана — виступить з своїми прихильниками з клубу. Задля задемонстрованя против Завворки партійна. ексекютива заявила ся за Бергманом.

Від того часу поділив ся клуб на прихильників Завворки і Бергмана, котрі взаємно себе поборюють. Остаточна справа скінчила ся тим, що — як доносять нинішні телеграми — пос. Бергман зложив посольський мандат.

В дальшій ході вчерашнього засідання палати послів вела ся нарада над нагальними внесеннями в справі шкіл національних меншостей. З послів промовляям Келіна, чеський народний соціаліст і Томашек, чеський соціал-демократ.

П. Міністер просвіти гр. Штірґе вказав на державний закон про народні школи і на основний закон, після которого ближше управильнене справи полішене є краєвому законодавству. Міністер вказує на численні средства правні, які наші приписи адміністраційні признають сторонництвом, коли розходить ся о школи меншости. В дальшій бесіді підійс п. міністер всілякі трудности, які стоять на перепові полагожденю тої справи. З окрема же зазначив, що після дотеперішних законів властиво досі не знати, хто має понести тягаря фінансові, получені з удержаннем шкіл меншости, громада, держава, чи край. Міністер готов подати комісії матеріяли, які будуть могли пояснити справу. По промові п. міністра нарада перервано і назначено слідуєче засідане на нині.

Між Грецією а Туреччиною наступило знов напружене відносини. Турецький посол в Атемах Уабі-бей і військовий командант в Прівіда доносять з Моастира, що Греція робить великі приготування в Тесалії і на турецькій границі. Причиною нового погіршеня відносин єсть очевидно знов давний предмет спору поміж обома сусідними державами: Крета. З Канеї доносять до Daily Mail: Кретьці постановили рішити судьбу острова в той спосіб, що хотять вибрати своїх послів до по-

Півничний хробачок.

З німецького — Е. Вел'ого.

— Я вже умію сама отворати двері — каже маленьке сотворіне в синій вовняній суконці і піднімає ся на пальці перед великою тяжкою берлінською брамою. На голові у неї дві ясні коси, в котрі вплетена чорна стаяжа, они троха відстають від голови. На руді висить кіш, в котрім лежить кілька овинених в папір пакунків. Її сині очи глядять ровуно до гори на даму, котра саме піднімає руку, щоби потягнути за дзвінок.

— Так, умієш? — питає она ровсіано.

— І кудувати для мамі — її пальчик показує на зміст коша.

— То красно. — Портієр ведить чогось на себе ждати і тому дама має час уважійше приглянути ся бесідавній надій. — То вже богато умієш. — Фіакер, що привів даму, наverts і повали відвідати, а мала дивить ся за ним.

— Ідти, як то красно — як красно.

— Ти вже коли пробувала? — Брама вправді вже отворта, але обі, що стоять перед нею, не спішають ся.

— О вже — як ми приїхали зелівицею з Вальтерсгаузен. В Берліні ліпше, каже тато, але і в Вальтесгаузен було добре. Цвіті і луки і великі дерева і курі і віці — і... — она урвала.

— Як ти називаєш ся, дитино?

— Ліда Дідеріх і маю ще малого братчика.

— А де ви мешкаєте? — Мала пересуває ся попри неї до великих снів.

— Там в куті в півниці. А мій тато уміє плести хороші коші. — І з гордостяю додає: — Раз в Вальтерсгаузен зробив такий красний кіш для суперінтендента.

— Ах! ах!

— А тут в Берліні хоче заробити більше грошей і тоді буде нам добре. — Она усміхає ся, а округлі сині очи видають ся більшими — і тоді будемо також ідти таким хорошим воком. — І ущасливлена мала побігла подвір'ям. Шовкові сувні дами шелестять на сходах першого поверха і она думає, які то ріжки бувають бажаня. — Той півничний хробачок приміром не завидує нікому хорошої одежі і красних цвітів — она хотіла би лиш ікати в повозі улицями Берліна і горда та щаслива гляділа би на пішоходів. А одинокий син її сестри позавидував вчора босих ніг якомусь уличнику і мати мусіла ему обіцяти, що підчас ферій, коли поїдуть над північне море, буде мій ходити босий. — Тут в Берліні не можна, Фреде.

— Але чому?

— Так, — відповіла як звичайно коротко і то робило кінець всяким дальшим питанням.

Півничний хробачок ще не раз стрічав ся з нею, глядючи все весело синими пятачними очима, все кудись спішачи в грішми в малій рудці або в кошом і обі они повдоро-

вляли ся, дама усміхаючись, дитина в довір'ям. Одного рана надійшла на то, як якийсь хлопчище кинув ся на дитину, що скоронила ся в куті брами. Він утік, великі слюзи котять ся по лицьх Ліди.

— Чого ти бігаєш по улиці, дитино?

— Нам не вільно бавити ся на подвір'ю — то для тих з переду. А господар дуже недобрій і отець гніває ся.

— Малі чемні дівчатка сидять дома...

Ліда притакує головою, немов би була твердо о тім пересвідчена, що заслужила на той докір.

— В Вальтерсгаузен могли ми всюди бігати. Тут воко і не здорово, каже мама. Она часом плаче і хоче виїхати з Берліна, але тато ні...

— І ти також ні, правда? Бо ту такі красні повози.

— Ах так!

Коли би її сестра, жінка радника, не була така упереджена. Та дитина така весела і чевна, така природна. Фред сидить все з своєю божою саж, або ходить на проходи — може було би для него добре, коли би бавив ся з такою дівчинкою. Але она забуває зробити то предложене сестрі — має тільки лишніх річий на годові.

По однім хмароні була повінь на подвір'ю і вода залила всі сутеренові мешканя дому. — Огнева сторожа, крики, смішні події, оповідає її сестра. І каже, що десь буде чути ся свободною і вдоволеною, аж тоді, коли спровадять ся до власної відлі в Шарльотенбургі.

зупу були би всі на місці панаби. Підозріне затроєння впало на одного з підфіцарів, при котрім знайдено в кишені цянкалі, а котрого батько єсть золотарем і часто уживає тої отруї. Знає ся, що той підфіцар, у котрого знайдено також вкрадеву дорожачіну цигарницю хотїя повбути ся в той спосіб якогось вояка, в трий повичив єму 150 франків і о них часто упоминав ся.

— Обманьства на залізници викрила жандармерія в Нов. Торгу. Тереном обманьства на шкоду залізничного скарбу були стації Сілява і Лясек, а винозниками були банмайстер в Сіляви, Браф і будник в Ляску, Зык. Они приймали людий до залізничних робіт на два або три дні, а числяли на заробок за повней місяць, або на місту робітників вставляли таких, що зовсім не брали участі в якісь роботі. По винагороду висилано тих самих людий кілька разів, але все в иашій одежі, щоб не авержати уваги, що они вже раз аголошували ся по закладу. Така маніпуляція трывала кілька літ, а виплачені винагороди за невідбуту роботу робітникам мусїли відносити „каскерови“, будники Зыхови. Коли же хто з робітників не хотїв брати участі в тім обманьстаї, того сейчас гонили з роботи. Таких віддалених робітників є багато. Як подають тепер свідки, кождий робітник, побираючи денно і кор. 60 с., усім крім участі в крадежи носити будникови різні дарунки, як масло, сир, яйця, абїже, гуси, кури і подібні річи. Інакше аго видалявано з роботи, а на аго мїсце приймали такого, котрий умів як слід оплачувати ся.

— Троїтель офіцирів. По приїзді до Відня, коли вже всі пасажири порозходили ся з перону, висїв Гофріхтер з купе другої класи а всі три офіцири аго ескорти завели до комнати поліційної ставиці на двірци і заждали тут, аж заїхав по них пові, присланий місцевою командою („бляцкомандою“). О год. пів до севої заїхав пові перед браму гарнізонного арешту при ул. Брайтенфельд ч. 21. Один офіцир в ескорти вліз в воза і задзвонив та війшов відтак до середини. За кілька минут явив ся злову і тепер заведено вже й Гофріхтера до арешту. Командант арешту, капітан Дитів Гусар відобрав від команданга ескорти документи харчункові і офіцири ескорти вийшли з будинку. Командант арешту зрівдував ще раз Гофріхтера на цілім тілі як найдокладніше, а тоді старший профос штабовий завів аго до келї.

Арешт призначений для офіцирів і осіб різних їм рангою єсть зовсім віддїлений від арешту вояків і містить ся на першїм поверсі. В офіцирскім арешті єсть всего 12 келї а 3 з них призначені для штабових офіцирів.

Поручника Гофріхтера завели до келї ч. 5. Єсть то звичайна комната, в котрій в половинї висоти анаходить ся сїльно зкратоване вікно, виходяче на гаюк. В комнаті стоїть офіцирське ліжко а дротяним матрацом, подушкою і кошиком до накриваня, стіл, крісло і шафа. В дверох, що виходять на коритар, єсть зроблена глипка, крізь котру вартовий може від часу до часу глянути до середини і видїти, що арештант там робить. Для стереженя офіцирських келї ходять денї і ніч два вартові в вязничної сторожі.

Колї старший профос завів Гофріхтера до келї, він адоймав з себе верхне одїне і полонив ся на постіль. Спати однак не міг; встав і ходив по келї; був дуже прагнублений. Око до 9 год. важадав чорної кави і єї єму принесли. Після приписів вязничних арештант аж до часу першого переслуханя мусяє бути зовсім відокремленї; їм не вільно виходити на прохід і діставати книжки. Обїд принесено Гофріхтерови з недалекої реставрації, бо він тепер лиш в слідстві і може сам своїм коштом харчувати ся. До послуги призначено єму одного з арештованих вояків і той висї єму обїд до келї в присутности старшого профоса. Заїм стравни подано, управа вязниці ще їх докладно розслідила. Гофріхтер їв дуже мало і сидїв лиш та думав.

Після того, о що Гофріхтера посуджують, слідство войськове против него буде вести ся о скрите убийство доконане на капітанї Мадері і о намірний такий же злочин против других офіцирів. За скритоубийство єсть після

войського закона карного визначена кара смерти через повїшеня, за намірене скритоубийство 10 до 20 літ вязниці а серед обстятявичних обстятни навіть на ціле житє.

З засудженем на кару смерти злочинців з рангою офіцирскою єсть ще назначена касация: офіцира позбавляють єго становища і аго ранги, відбирають єму всі публичні татули і достоїнства, ордерж, медалї за хоробрість та всі відзнаки і сполученї з миии побори. Колї так офіцира позбавлять всіх достоїнств і виключать з войська, віддають аго цивільному суду в на страченя.

Важними в сїй справі єуть визнани слуги Гофріхтера, котрий хоч і не конче прихильно висказує ся о своїм панї, однак рішучо перечить, мов би він посїдав аго колї небудь по цянкалі. Та й звагалї слідство доси не викрило, чи і де Гофріхтер купував дійстно цянкалі. Жінка Гофріхтера каже, що звістнї пуделочка купував він на то, щоби зробити їй якусь нецесерку, а колї єму то не удало ся, він пуделка поцалив.

— Розписаня ліцитації. „Gazeta Lwowska“ з дня 1. грудня 1909 р. оповіщує розписаня ліцитаційної продажі старих матеріалів, узшканих в окрузї ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові.

Оферти належить вносити найдалше до 12 години в полудне дня 15. грудня 1909 до висше згаданой ц. к. Дирекції.

Услівя продажі можна отримати в бюрї для справ воявих і варстатових львівскої ц. к. Дирекції.

Телеграмми.

Відень 1 грудня. На нинїшнім засїданю палати послів по відчитаню внесків і інтерпелляцій вибрано членів комісії дорожничной а вибір комісії для нарад над економічними відносинами до Угорщини усунено в порядку дневного. — Відтак приступлено до дальшої розправи над пильними внесеннями в справі шкіл меншостий народних. Пос. Велїя (чеськ. аграр.) заявив, що палата послів, котра свого часу протестувала против глобленя Поляків в Познаньщинї і Словаків на Угорщинї, повинна тепер виступити також против демонстрації античеських у Відни, котрі були замовлені і заплачені. Чехи жадають лиш того, щоби їх школи, котрі заводять за власні гроші, були признані і не були гірше трактовані як школи грецї або турецї у Відни.

Константинополь 1 грудня. Сербский посол заявив міністрови справ заграничних, що чутка о тім, мов би Сербія бажала заключити союз против Туреччини, єсть безословна.

Петербург 1 грудня. Кадети постановили внести до думи ще перед святочиними фериями проект внесеня границь осїдку Жидїв.

Петербург 1 грудня. Вчєра по полудни відбув ся посїднок на пїстохети межи Уваровом а Гучиковом. Уваров пострілений в лопатку, Гучикову не стало ся нічого.

Петербург 1 грудня. Полїції удало ся наконець вислідити злочинців загадочного убийства на Лештуківскім Заулку.

Цїна збіжжя у Львові.

дня 30 падолиста:

Цїна в коронах за 50 кїльо у Львові.	
Пшеница	12.50 до 13.70
Жито	9.80 до 10.—
Овес	7.10 до 7.30
Ячмінь нашкїй	7.10 до 7.50
Ячмінь броварний	7.60 до 8.50
Рїпак	— до —
Льляжка	— до —

Горох до варєня	— до —
Вика	— до —
Бобли	— до —
Гречка	— до —
Кукурудза нова	— до —
Хміль за 56 кїльо	— до —
Конюшина червока	65.— до 77.—
Конюшина біла	70.— до 90.—
Конюшина шведска	70.— до 85.—
Тимотка	25.— до 27.—

Надіслане.

Церковні річи

— Найкрасші і найдешевші продає —

„Достава“

основана руским Духовенством у Львові при ул. Рускій ч. 20 (в каменици „Дитєтра“), а в Станиславіві при ул. Смоляки ч. 1.

Там дістанє ся різні єзелони, чашї, хрести, ліктарї, свїчкики, таці, патеридї, кїлоти, плащенци, образи (церковні і до хат), цїлїти і всякі другі прибори. Також приймають ся чашї до позвоочєня і ривки до направлї.

Удїл вносять 10 К (1 К виписове) за гроші вложенї на щадничу книжку дають 6%. (36—?)

„Псалтиря

розширена“

в дусї християнської молитви і пр. для ужитку церков і молитвенного, поручена всіми трома Ординариятми.

В оправі 4 К, брошурована 3 К 50 сот. Висилає за попередним присланєм грошїй, або послїплатою: А. Слюсарчук, парох Рунґури, п. Печенїжин.

— Книжки на премїї, польскї і рускі, апробованї Вис. ц. к. краєв. Радою нїкількою, молитвенники народні по 50 с., 70 с. і 1 К, Хрестики і медалики та гарні образки доставляє Руске Товариство педагогічне у Львові. Замовляйте вчас або: 1) у Руск. Товариствї педагогічнїм, Львів, ул. Сикстуска ч. 47; 2) або в Книгарни Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Театральна 1. або в скелї „Взаїмної помоци учнї в Коломїї — „Народний Дїм“. — Книжки висилає си лиш за надїсланем вперед грошїй оба за послїплатою.

Нову серию видївок, дуже гарних переписаних листїв видає „Соєльський Базар“ у Львові. Серия та складає си з 10 кольорових карток, представляючих малюнки артистамалєря п. А. Манастирського, а мотиви до тих малюнкїв підобрані до надходячих свят Роддєства Христового і Йорданьського святя. Одна картка коштує 16 с.

Colosseum

в пасажи Германїя

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма

від 1 до 15 грудня 1909.

Щоденно о год. 8 вечер представлєнє. В недїлі і святя 2 представлєнє о 4 год. по пол. і 8 годнї вечером. Що пятаці High-Life представлєнє. Білети вчасїїше можна набути в конторі Пльома при ул. Кароля Людвика ч. 5.

За редакцією відповїдає: Адам Креховецкий.

СТ. СОКОЛОВСКОГО

Головна агенція дневників

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає пренумерату і оголошення до всіх днев-
ників краввих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може
прийняти оголошення виключно лиш ся агенція.

☛ **Найдешевше можна купити лише** ☚

В Авкційній Гали

ул. Сикстуска 32

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерії,

старинности і все можливе до домового уладження.

==== Порозуміне в провінцією писемно. =====

Вступ вільний цілий день.